

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี [1] เป็นสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งประกาศใช้เมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2547 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อให้ผู้สนใจเลือกศึกษาในสาขาที่ตรงกับคุณสมบัติและความต้องการของแต่ละคน และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนานทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ พร้อมทั้งจะอบรมสั่งสอนนักศึกษาในทุกสาขาวิชา ทั้งยังมีการพัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคใต้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และทำความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อพัฒนาอาจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีเติบโตและเข้มแข็งในทุกๆ ด้าน เพื่อตอบสนองความต้องการเข้าศึกษาของนักเรียน และประชาชนทั่วไปในสาขาต่างๆ เพื่อเป้าหมายให้นักศึกษาเข้าสู่วงการวิชาการตามศักยภาพแห่งคนและตามเกณฑ์มาตรฐานของการศึกษา

คณะครุศาสตร์ เป็นคณะที่จัดได้ว่าเป็นคณะที่เก่าแก่ที่สุด [2] โดยก่อตั้งมาพร้อมกับวิทยาลัยครู จนกระทั่งมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นสถาบันราชภัฏ มาเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ โดยมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตสาขาครุศาสตร์สู่ความเป็นเลิศ ให้ตรงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิมีประสบการณ์วิชาชีพและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู อีกทั้งยังมุ่งพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรม มีความเป็นอัตลักษณ์ตามศาสตร์ แต่การที่นักศึกษาจะสามารถเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มิใช่แต่จะเรียนรู้วิชาการเพียงด้านเดียว จะต้องมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม คณะจะต้องมีการสอดแทรกกิจกรรมนอกหลักสูตรให้กับนักศึกษา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ให้แนวทางในการพัฒนาเยาวชนนักศึกษาและบัณฑิตในอนาคตไว้ในกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (2551-2565) [3] ไว้ว่า นอกเหนือจากวิชาการแล้ว อุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนและกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางการสื่อสาร สื่อความ การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน และคุณธรรม ฯลฯ

คณะครุศาสตร์ มีนโยบายด้านการพัฒนานักศึกษาอย่างชัดเจน [2] มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านคุณภาพชีวิต ด้านสวัสดิการ การบริการ และเน้นการพัฒนาให้กับนักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการมีจิตสาธารณะ เพื่อจะได้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินการทั้งการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาความรู้ทางวิชาการ/วิชาชีพ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยคณะมีการจัดทำแผนการพัฒนานักศึกษาตลอดปีการศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สมรรถนะ 9 ฐานทางการศึกษาที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาต้องเข้าร่วมให้ครบจึงจะสามารถขอสำเร็จการศึกษาได้ นอกจากนี้แต่ละหลักสูตรยังส่งเสริมให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมการแข่งขันทั้งภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษาให้เกิดความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน พร้อมทั้งจะออกไปเป็นครูที่ดีและมีคุณภาพต่อไป

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญมากสำหรับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นส่วนช่วยในการพัฒนานักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ทั้งยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน เกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจและเกิดความรักต่ออาจารย์และสถาบันอุดมศึกษา [4] ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และการปฏิบัติงานจริง โดยผ่านกิจกรรมที่ทางคณะและมหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่

คณะครุศาสตร์ ได้มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้เพื่อให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ [5] อันประกอบไปด้วย 1) กิจกรรมวิธีการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2) กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ 3) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดลิอ้อม 4) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม และ 5) กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งจะกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการงบประมาณคณะครุศาสตร์ทุกๆ ปี เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ดังนี้ 1) มีการจัดทำแผนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งจัดโดยฝ่ายพัฒนานักศึกษาและสโมสรนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 2) จัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของแผนงานประจำ และกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา ความพึงพอใจ ความต้องการและแนวทางการพัฒนากิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อนำความคิดเห็นและข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ได้ทราบผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. ได้แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับสอบถามความคิดเห็นอาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจกรรมของนักศึกษา แบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่มของนักศึกษาสโมสรนักศึกษา และแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย อาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจกรรมของนักศึกษา จำนวน 14 คน และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3,463 คน [2]

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.5.2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. นักศึกษา โดยเป็นนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 12 คน
2. อาจารย์ โดยเป็นอาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจกรรมนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 14 คน

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 3,463 คน โดยกำหนดขนาดจากสูตร Taro Yamane [6] กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง .05 จำนวน 358 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

1.5.3 ตัวแปร

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีตัวแปร ดังนี้

1.5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หลักสูตรสาขาวิชา

1.5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
- ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- แนวทางพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

1.5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการทำวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6 นิยามศัพท์

1. รูปแบบกิจกรรม หมายถึง ลักษณะหรือแบบในการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารคณะครุศาสตร์ โดยจัดลักษณะของกิจกรรมให้สอดคล้องกับของมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านรับใช้สังคม ด้านบุคลิกภาพ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำ และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง งานที่เกิดจากการวางแผนโดยคณาจารย์คณะครุศาสตร์ และจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษา รวมทั้งกิจกรรมที่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการ
3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลมีต่อการดำเนินงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
4. ความต้องการ หมายถึง ความคาดหวังในสิ่งที่จะได้หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และสิ่งที่จะให้ผู้รับผิดชอบปรับปรุงแก้ไขในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมที่ประสงค์จะให้เกิดขึ้นในคณะครุศาสตร์
5. แนวทางการพัฒนา หมายถึง ช่องทางหรือวิธีการที่จะทำให้กิจกรรมนักศึกษามบรรลุผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่มอบความรู้ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมีหน้าที่ดูแลและควบคุมการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา
7. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ภาคปกติ ปีการศึกษา 2556 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 8 หลักสูตรสาขาวิชา ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ศิลปกรรม สังคมศึกษา และคอมพิวเตอร์